

HOMILIA
EN LA MISSA EN SUFRAGI
PER LES VÍCTIMES DEL SETGE DE TARRAGONA
(CATEDRAL, 27 DE JUNY 2012)

Missa per la Reconciliació (n. 22 bis Missal romà p. 889); Is 9,2-7; Sl 22; Jn 20,19-23

Estimats germans i germanes,

Avui ens apleguem aquí, un any més, per celebrar una eucaristia commemorativa pels morts del setge de 1811. Potser algú trobarà absurd que celebrem una eucaristia rememorant uns fets que van passar fa dos-cents anys; dos-cents u exactament. A qui pensi així el convidaria a fer una reflexió: aquests dies de commemoració mirem la història, mirem els fets passats per a no quedar-nos en ells, sinó per a projectar-nos cap al futur i per a ser instruments de pau i de reconciliació.

Va ser en aquell 27 de juny de 1811 quan els nostres capitulars van demostrar, a més de la seva fe, el seu coratge i la seva humanitat. Damunt l'altar que hi ha sota el retaule hi havia exposat el Santíssim Sagrament. Feia dies que ja no hi havia vi per a celebrar. Consolant el poble, els malalts i els ferits van quedar els canonges Mn. Pere Huyà, Mn. Josep Rocamora, Mn. Ignasi Ribes, Mn. Josep Boni, Mn. Manuel de Fuentes i Mn. Pere Enric, que no havien volgut deixar Tarragona i abandonar els fidels i havien decidit compartir el destí amb ells. També van restar a la ciutat uns quants preveres i religiosos i religioses.

No tothom sap que Tarragona va ser, juntament amb Ciudad Rodrigo, l'única ciutat que no es va rendir a l'invasor napoleònic i a la seva conquesta, la més sagnant d'aquell període. El fet que fes ja tres anys que s'estava en guerra quan es va produir la presa d'una ciutat que va encunyar el lema «Abans morir que rendir», va fer que l'esdeveniment passés més desapercbut que no pas altres setges més famosos i primerencs. Si de Saragossa es va poder dir que va ser conquerida i de Girona que va ser rendida, de Tarragona es pot dir senzillament que va ser assassinada.

Em costa d'imaginar el que deuria ser aquesta Catedral aquell 27 de juny de 1811. Res a veure amb la imatge que ara estem vivint. Plors d'infants, esgarips de vells, gemecs de ferits, estesa de moribunds i la remor d'una pregària davant el Santíssim. Des del cloquer sonen les campanes: un toc, bomba; dos tocs, granada. I això a cada instant de cada dia.

Fem un esforç amb la imaginació i procurem posar-nos a la pell dels nostres avantpassats: fa cinquanta-cinc anys que estem assetjats. Les campanes ja no toquen a mort perquè no farien altra cosa, i és més útil avisar els qui encara viuen del que els està a punt de caure a sobre. Des de la caiguda del fort de l'Oliva els assetjadors bombardegen Tarragona dia i nit. Només queden a la ciutat els pobres, els refugiats que no tenen on anar i els soldats... i un grapat de preveres i religiosos heroics que no van voler abandonar a la seva dissort les ovelles que els havien estat confiades.

Si ens traslladéssim a aquesta mateixa Catedral i a aquesta mateixa hora fa tot just dos-cents un anys veuríem que tothom té por. Ja fa cinc dies que se sap que ningú no vindrà en ajut de la ciutat assetjada, malgrat que el Marquès de Campoverde hagi dit que arribaria el dia 29. Tothom és conscient que el moment de l'assalt s'acosta. Les trinxeres enemigues cada vegada són més a prop. Per altra banda, s'ha sabut que

l'esquadra britànica, que tothom pot veure ancorada a fora del port, ni tan sols molestarà amb la seva artilleria els moviments dels assetjadors. A més, la proposta del coronel Skerret de desembarcar amb 1.200 soldats per a reforçar la guarnició tarragonina ha estat rebutjada.

Imagineu-vos que sou en aquesta mateixa Catedral: ja gairebé no és un temple, sinó un refugi. No hi tanta llum com ara. Unes espelmes, alguna torxa fumejant... Alguna llàntia d'oli testimonial, perquè l'oli ha estat requisat per a condimentar els ranxos de la tropa... Devia ser una nit molt llarga, aquella del 27 al 28 de juny.

La por, sense dubte, devia augmentar durant la matinada del 28 de juny. L'artilleria no para, amb la seva veu de bronze. Pertot arreu se senten cornetes donant senyals i redoblament de caixes i sons de pifres convidant a marcar el pas. Es tracta d'uns sons que es barregen a l'aire, els que vénen de fora o de dins la ciutat, i que a la vegada aviat es barrejaran amb les descàrregues de fuselleria, les veus de comandament, el brogit de la lluita. La Mort fa passar la seva dalla una i altra vegada per dins i per fora de la ciutat. A la tarda sona, esgarrifós, el crit de: «Els francesos han entrat a la ciutat», nova que aviat arriba a la Catedral i fa estremir la munió que s'hi aplega. Els plors i les lamentacions es barregen amb els resos.

També aviat es va sentir que els atacants pujaven carrer Major amunt. Des de les cases els llançaven al damunt mobles, aigua bullint.... Mentrestant, els canonges es van traslladar a la porta de la Catedral per demanar a l'invasor que respectés el temple i la munió de dones, infants, ancians i ferits que allí s'hi refugiaven.

Les tropes napoleòniques, després de duríssims combats, van arribar al pla de la Seu, on hi va haver la darrera resistència. Els canonges que eren a la porta intentant que els assaltants respectessin aquest lloc sagrat, van ser empesos per aquella riuada embogida, desitjosa només de matar, robar i violar. Els canonges Enric i Fuentes van ser assassinats allí mateix, i Mn. Josep Boni va rebre nombroses ferides, a causa de les quals va morir.

Després, van entrar a la Catedral, on es va palesar com la guerra pot canviar la naturalesa humana i transformar-la en bèstia. Aquestes naus es van convertir en escenari d'una orgia de sang. Es van perdre nombroses relíquies, com la de santa Tecla. La custòdia on estava exposat el Santíssim va ser trossejada, el sagrari rebentat, les formes van anar per terra i els qui intentaven recollir-les eren assassinats. Un infant d'uns set anys, que s'havia refugiat a la capella del Santíssim, va sumir-les per designi de la Providència enmig de tot aquell devesall.

A l'assalt van seguir tres dies de saqueig i brutalitats per part dels invasors, sense que els oficials poguessin fer res per a contenir la soldadesca. Entre civils i militars, més d'onze mil persones van morir en el setge, la major part entre el dia 28 i els tres dies següents, unes nou mil van resultar ferides i altres tantes presoneres. Més d'un miler de cases van quedar destruïdes. L'exèrcit napoleònic format per soldats francesos, italians i polonesos (és a dir, de països d'arrels catòliques), va tenir set mil baixes.

L'ocupació napoleònica va durar dos anys i la ciutat mai no va restar tranquil·la, pels constants intents angloespanyols de recuperar la plaça, que van culminar en un segon setge, amb els napoleònics a tall de defensors, gairebé al cap de dos anys justos de l'assalt. Tot plegat va significar un seguit de calamitats. L'Església, fidel al seu mandat de vetllar pels més pobres, va fer tot el possible per a millorar les condicions de vida dels pocs fidels supervivents.

Mesos més tard, per la valerosa actitud dels canonges Huyà, Ribes i Rocamora, que van convèncer al general Bartoletti perquè no fes volar la Catedral, com va fer la nit del 18 al 19 d'agost de 1813 amb les fortificacions i edificis importants de la ciutat arran de la retirada de les tropes napoleòniques, aquestes naus van acollir els més desvalguts dels poc més de tres-cents habitants que van quedar a Tarragona.

En tots aquests fets hi podem veure una invitació ben actual. Una invitació per acollir. Aquestes venerables pedres que van acollir els habitants de la ciutat de Tarragona en moments difícils són imatge de les pedres vives que som els fidels que formem el Temple del Senyor: l'Església d'avui, la d'ahir i la de demà, que hem d'acollir, en els moments difícils i foscos que també tenim, els habitants de la ciutat que cerquen ajuda, els que cerquen el sentit de transcendència i especialment els ferits en el seu esperit i en el seu cor, comunicant-los el millor que tenim: Crist Jesús, el Príncep de la Pau. Que la Mare de Déu del Claustre, sant Pau, santa Tecla, sant Magí, sant Oleguer i els sants màrtirs Fructuós, Auguri i Eulogi intercedeixin per tots els habitants de Tarragona, i perquè la pau regni a tot el món, com a preludi de la pau que tindrem al cel. Així sia.

Mons. Jaume Pujol Balcells,
Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat